

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 96 o Ps 119787 22 Rev
Brčko, 01. august 2022. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Damjana Kaurinovića, kao predsjednika vijeća, Šejle Drpljanin i Roberta Jovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja "Megamarket – Kompani" d.o.o. Brčko, zastupan po punomoćniku Mirku Simiću, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog „Euro-Campi“ d.o.o. Marković Polje, zastupan po punomoćniku Miodragu Zeljiću, advokatu iz Brčkog, radi isplate duga, vrijednost spora 129.673,57 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Ps 119787 21 Pž od 28. februara 2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 01. augusta 2022. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija tuženog „Euro-Campi“ d.o.o. Marković Polje, izjavljena protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Ps 119787 21 Pž od 28. februara 2022. godine ODBIJA se kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Ps 119787 18 Ps od 26. aprila 2021.godine odlučeno je na sljedeći način:

„OBAVEZUJE SE tuženi „EURO-CAMPI“ DOO Brčko, Marković Polje, da tužiocu „Megamarket – Kompani“ d.o.o. Brčko isplati iznos od 129.673,57KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 16.11.2018.godine, pa do isplate, te da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.860,00KM sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom izvršenja.

Tužbeni zahtjev tužioca se za potraživanje zakonske zatezne kamate od 01.01. do 16.11.2018.godine ODBIJA kao neosnovan.“

Presudom Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Ps 119787 21 Pž od 28. februara 2022. godine, a postupajući po izjavljenoj žalbi tuženog „Euro-Campi“ d.o.o. Marković Polje (u daljem tekstu tuženi), odlučeno je na sljedeći način:

„Žalba tuženog „Euro-Campi“ d.o.o. Marković Polje se odbija kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 O Ps 119787 18 Ps od 26.04.2021. godine POTVRĐUJE u stavu prvom izreke.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu se odbija.“

Protiv presude Apelacionog suda Bosne i Hercegovine broj 96 O Ps 119787 21 Pž od 28. februara 2022. godine (u daljem tekstu drugostepena presuda) tuženi je blagovremeno izjavio reviziju na temelju odredbe člana 359. stavovi (1) i (2) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 28/18 i 6/21 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), kojom drugostepenu presudu pobija u stavu I izreke kojom je odbijena žalba tuženog, a zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da reviziono vijeće Apelacionog suda usvoji reviziju i drugostepenu presudu u dijelu koji se pobija revizijom preinači i „svojom odlukom umanju visinu duga prema tužiocu u naprijed navedenom smislu, te izmijeni svoju odluku o troškovima postupka, kao i da tuženom dosudi troškove sastava ove revizije ili opreza radi pobijanu presudu Apelacionog suda u cjelosti ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovni postupak.“

Tužitelj je blagovremeno dostavio odgovor na reviziju tuženog u kom pobija istaknute revizione razloge i navode sa prijedlogom ovom sudu, da reviziju odbije kao neosnovanu i potvrdi drugostepenu presudu.

Nakon što je drugostepenu presudu ispitalo u smislu odredbe člana 363. stav (1) Zakona o parničnom postupku, ocjena revizionog vijeća je da

revizija nije osnovana.

Prije svega, valja istaći da je odredbom člana 361. stav (1) Zakona o parničnom postupku propisano da se revizija može izjaviti zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 329. ovog zakona koja je učinjena u postupku pred Apelacionim sudom, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog prekoračenja tužbenog zahtjeva, ako je ta povreda učinjena u postupku pred Apelacionim sudom. Stavom (2) odredbe člana 362. Zakona o parničnom postupku propisano je da se revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a to znači da se pobijana presuda neće od strane ovog vijeća ispitivati sa aspekta istaknutog revizionog prigovora, već će njena pravilnost i zakonitost biti predmetom ocjene u okviru revizionih razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava.

Prema podacima spisa ovog predmeta slijedi da je prvostepeni sud, a što je prihvatio i drugostepeni sud, na osnovu provedenih dokaza utvrdio odlučne činjenice relevantne za odlučivanje koje se ogledaju u tome da su tužitelj i tuženi, u periodu od 2014. godine pa do 2018. godine, bili u poslovnom odnosu na način da je tužitelj uvezio i tuženom prodavao pšenicu; da je tuženi isporučenu pšenicu prerađivao u brašno i prodavao tužitelju; da je tužitelj, potom, brašno izvezio u inostranstvo, dok su ostvarenu dobit od prodatog brašna u inostranstvo, dijelili po principu 40% tužitelju, a 60% tuženom, te da je predmetni dug tuženog (u skladu sa nalazom i mišljenjem

vještaka ekonomske struke, koji je od strane prvostepenog suda u cjelosti prihvaćen kao stručan i objektivan) u iznosu od 129.431,37 KM, koji iznos je dobijen nakon sravnjavanja analitičkih kartica tužitelja i tuženog, dok strukturu duga čine fakture koje je tužitelj izdao tuženom za isporučeno brašno tokom 2017. godine, iz kojih se nije moglo utvrditi šta je uračunato u cijenu isporučenog brašna.

Tuženi, u blagovremeno izjavljenoj reviziji, drugostepenu presudu pobija zbog povrede odredaba parničnog postupka. Iako nije precizirao koja povreda i koje odredbe parničnog postupka je učinjena, niti kako je to utjecalo na zakonitost i pravilnost drugostepene presude, sadržajno je vidljivo da su revizioni razlozi identični žalbenim razlozima o kojim je drugostepeni sud već odlučivao, a odnose se na način i obim datog zadatka vještačenja vještaku ekonomske struke koji je svoj nalaz i mišljenje iznio na raspravi pred prvostepenim sudom, pri čemu se ponovno ukazuje da je prvostepeni sud trebao vještaku u zadatak staviti da isti prilikom utvrđivanja strukture duga, uzme u obzir i primjedbe tuženog, a koje se tiču ulaznih faktura, troškova prevoza, izlaznih faktura za džambo vreće i slično. Nadalje, tuženi ukazuje da nisu tačni navodi da je tuženi „kada je predlagao dokaze, propustio predložiti vještačenje po vještaku ekonomske struke na te okolnosti ili se bar pridružiti prijedlogu tužioca za vještačenje i opredijeliti dodatni zadatak vještaka, jer je tuženi sve te okolnosti naveo u svom odgovoru na tužbu i na pripremnom ročištu, a na pripremnom ročištu pridružio se prijedlogu tužioca za vještačenje uz isticanje svih naprijed navedenih primjedbi, pa je zbog toga sud trebao i morao u svom rješenju odnosno naredbi za vještačenje takođe dati dodatni zadatak vještaku da uzme u obzir ulazne fakture, troškove prevoza, fakture za džambo vreće i izlazne fakture, pogotovo što bi u tom slučaju u znatnoj mjeri bio umanjen dug tuženog prema tužiocu“. Ako već nije tako postupio prvostepeni sud, onda je, prema navodima tuženog, u svakom slučaju trebao prihvatiti prijedlog da se izvrši dopuna vještačenja u tom smislu i trebao je „opredijeliti zadatak vještaku da utvrdi koliku je dobit u ovom poslu ostvario tužilac, a koliku tuženi, s obzirom na to da je između njih postojao samo usmeni dogovor i da se dug nije plaćao po tačno određenim fakturama, nego su se vršile kompenzacije, pa se dio plaćao u novcu, a kako je to vještak naveo u svom nalazu i mišljenju“. Na koncu se ukazuje da je i drugostepeni sud prihvatio takve navode prvostepenog suda kao pravilne, te utvrdio da je prvostepeni sud pravilno proveo dokaz vještačenjem po vještaku ekonomske struke.

Nakon svestrane ocjene istaknutih revizionih razloga i navoda tuženog, ovo vijeće nalazi nužnim za ukazati da se revizioni razlog povrede odredaba parničnog postupka cijeni u odnosu na povrede koje su učinjene pred Apelacionim sudom. Tuženi ne navodi koje su to povrede odredbi parničnog postupka pred drugostepenim sudom učinjene. Ovaj sud iste može ispitati u okviru žalbenih razloga propisanih članom 329. stav (2) tačke b), c), h), i), l) i m) Zakona o parničnom postupku, a na koje pazi po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 341. istog zakona, a koje povrede, u konkretnom, u drugostepenom postupku, ne nalazi da su učinjene.

Ipak, ukazujemo da je drugostepeni sud, prilikom ocjene žalbenih navoda, dao obrazložene, jasne i argumentirane razloge zašto smatra ispravnom ocjenu nalaza vještaka ekonomske struke kao objektivnog i stručnog, kako je ocijenjeno i od strane prvostepenog suda, kao i obrazloženje načina predlaganja, određivanja i izvođenja dokaza na glavnoj raspravi određivanjem vještačenja, u konkretnom, vještačenja po vještaku ekonomske struke.

Na ovom mjestu valja istaći da je odgovor na tužbu radnja tuženog kojom se očituje o osnovanosti tužbenog zahtjeva, a koji odgovor mora sadržavati činjenice i dokaze kojima se utvrđuju te činjenice (odredba člana 194. Zakona o parničnom postupku). Nakon prijema odgovora na tužbu sud zakazuje pripremno ročište kao prvo javno, usmeno i kontradiktorno ročište na kom stranke izlažu svoje zahtjeve, daju odgovore na iste, kao i razjašnjenja u vezi sa navodima ili njihovim prijedlozima, očituju se o prijedlozima stranaka i same predlažu dokaze koje žele izvesti tokom postupka (odredba člana 200. Zakona o parničnom postupku). Na pripremnom ročištu sud odlučuje o čemu će se raspravljati i koji će se dokazi izvesti na glavnoj raspravi, pa tako i određuje koja vještačenja će se obaviti. Nakon zaključenja pripremnog ročišta, stranke bi mogle iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako učine vjerovatnim da ih bez svoje krivice nisu bile u mogućnosti iznijeti na pripremnom ročištu (odredba člana 225. stav (2) Zakona o parničnom postupku).

S tim u vezi, vještačenje, kao dokazni prijedlog se izvodi kada je radi utvrđenja ili razjašnjenja određene činjenice potrebno posebno stručno znanje osobe koja raspolaže nekim naučnim, stručnim znanjima, vještinama i metodama. Stranka koja predlaže izvođenje dokaza vještačenjem, dužna je naznačiti predmet i obim vještačenja (odredba člana 272. stav (1) Zakona o parničnom postupku), pri čemu se dosljedno primjenjuje načelo stranačke inicijative. Protivna stranka se očituje, kako na ličnost predloženog vještaka, tako i na predmet i obim vještačenja. U konkretnom slučaju, obim vještačenja je određen na pripremnom ročištu kada je između ostalog, tužitelj jasno istakao predmet vještačenja, a na koji obim tuženi nije imao primjedbi, štoviše, saglasio se sa istim. Nakon izvođenja dokaza saslušanjem vještaka na glavnoj raspravi, tuženi je postavio prijedlog da se izvrši dopuna vještačenja, a što nije predložio na pripremnom ročištu. Na glavnoj raspravi održanoj dana 26. aprila 2021. godine pred prvostepenim sudom, vještak je pojasnio da je shodno predmetu i obimu vještačenja, isto i izvršio, dok je u odgovoru na pitanja tuženog ukazao da nije raspolagao ekonomsko-financijskom dokumentacijom da bi mogao dati odgovor na postavljena pitanja (a koja su se odnosila na pitanje marže, stvarne dobiti, ulaznih i izlaznih faktura za tužitelja, carinske dokumentacije), te da mu to i nije bio predmet vještačenja. Na ovom mjestu valja ukazati da u situacijama kada vještak ukaže da ne raspolaže određenim činjenicama koje su mu nužne za izradu nalaza i mišljenja (a da bi odgovorio zadatku vještačenja), sud bi mogao dopustiti strankama da u skladu sa odredbom člana 225. stav (2) Zakona o parničnom postupku naknadno predlože izvođenje novih dokaza radi utvrđivanja tih činjenica, pa tako i vještak dopuni svoj nalaz i mišljenje. Međutim, tumačenjem odredbe člana 200. Zakona o parničnom postupku jasno proizilazi pravilo da činjenice koje nisu bili iznesene, kao ni dokazi koji nisu bili predloženi na pripremnom ročištu, u pravilu se ne mogu iznositi, niti predlagati na glavnoj raspravi. Ipak, stranka koja je za postojanje tih činjenica ili dokaza saznala tek nakon završetka pripremnog ročišta, mogla bi na glavnoj raspravi iste iznijeti ili predložiti jer za njih nije niti znala. Kako su tuženom bile poznate sporne činjenice u pogledu osnovanosti visine duga koji je osporavao, a nije predložio niti jedan dokaz za izvođenje na glavnoj raspravi u tom pravcu, pa tako niti ekonomsko vještačenje, to ovo vijeće nalazi pravilnom ocjenu drugostepenog suda kada je u pitanju pravilnost primjene odredbi parničnog postupka koje se odnose na određivanje vještačenja, obima i zadatka vještačenja, te predlaganja novih dokaza.

Slijedom navedenog, ovo vijeće nalazi da je drugostepeni sud pravilno primijenio odredbe parničnog postupka, dok neosnovanim cijeni navode u pogledu pogrešne primjene materijalnog prava koji su samo paušalno, u izjavljenoj reviziji

navedeni, bez konkretiziranja, ukazivanja na normu i označavanja materijalnog propisa ili pobliže sadržajne konkretizacije koja bi služila kao podloga za valjano preispitivanje drugostepene presude.

Kako nisu ostvareni u reviziji istaknuti razlozi i navodi pobijanja drugostepene presude i kako je drugostepeni sud na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio odredbe materijalnog prava i parničnog postupka kada je odlučivao po žalbi tuženog izjavljenoj protiv prvostepene presude, valjalo je primjenom odredbe člana 370. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučiti kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović